MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Jos on kettujen tarhauksessa paljon ongelmia, niin ei ole kaksista aina koirillakaan. Älä osta ihmisen parasta ystävää auton takaluukusta. **TAPIO LIINOJA SATAKUNNAN KANSASSA**

Hallituksen työstä synkkä arvio

Eduskunnan perustuslakivaliokunta antoi viime viikolla lausuntonsa hallituksen ajamasta kuntarakennelaista. Valiokunnan tehtävä ei ollut helppo, koska kuntauudistukseen liittyy todella paljon poliittisia paineita.

Kovista paineista huolimatta valiokunta onnistui asiantuntijoiden mielestä hyvin. Hallinto-oikeuden professorin Olli Mäenpään mielestä valiokunta on pystynyt lausunnossaan ottamaan huomioon perustuslaista johtuvat vaatimukset ja kuntauudistuksen keskeiset tavoitteet.

Hallituksen kunta- ja sote-uudistuksia ankarasti arvostelleen akatemiaprofessori Kaarlo Tuorin mielestä valiokunta selviytyi kunnialla.

Huolimatta siitä, että hallituspuolueilla on valiokunnassa enemmistö, oli lausunto hallituksen kannalta synkkä.

Perustuslakivaliokunnan mielestä koko hankkeen valmistelu on ollut sekä ajallisesti että asiallisesti heikosti koordinoitua.

Menettelytapojen arvostelemista tylympää oli, että valiokunta kytki kunta- ja sote-uudistukset yhteen. Se sotkee hallituksen kuntauudistukselle laatiman aikataulun. Kunnille pitää varata aikaa kuusi kuukautta aikaa liitospäätösten tekemiseen sosiaali- ja terveyspalveluja koskevan sote-lain hyväksymisen jälkeen.

Valiokunnan kanta on samansuuntainen kuin oikeuskansleri Jaakko Jonkalla. Hän sanoi huhtikuussa, että kunta ja sote-uudistusten valmistelun eritahtisuus on ongelma.

Jonkan mielestä sote-uudistuksen perusratkaisujen tulisi olla riittävällä tarkkuudella tiedossa eduskunnalla sen käsitellessä kuntajakolain uudistamista. Myös kunnilla tulisi Jonkan mielestä olla edes alustavaa tietoa sote-uudistuksessa siinä vaiheessa, kun niiden velvollisuus selvittää kuntaliitoksia tulee voimaan uuden kuntarakennelain myötä.

Sote-lakiesitys tullee eduskunnan käsittelyyn vasta ensi vuoden puolella. Lain valmistelu on vaikea tehtävä ylisuurelle sote-lakityöryhmälle. Vaikeuksia on odotettavissa senkin jälkeen, kun lakiesitys tulee eduskuntaan.

Perustuslakivaliokunta ei hallituksen toiveista huolimatta ottanut vielä kantaa siihen, pitääkö sote-laki säätää perustuslain säätämisjärjestyksessä vai tavallisena lakina. On perusteltua, että valiokunta ottaa kantaa vasta sitten, kun lakiesitys on valmis.

Jos sote-laki pitää säätää perustuslain säätämisjärjestyksessä, koko hanke kaatuu, koska oppositiolta ei ole tukea odotettavissa.

MARKKU ULANDER

Johannes Koskisen (sd.) johtama perustuslakivaliokunta arvosteli kuntauudistuksen valmistelua.

Hallituksen kiirettä kuntauudistuksen ajamisessa eivät oikeuskanslerin ja perustuslakivaliokunnan mielipiteet ole hidastaneet. Eduskunta kokoontuu keskiviikkona päättämään kuntarakennelaista. Hallitus haluaa lain voimaan heinäkuun alusta.

Perustuslakivaliokunnan lausunto lämmitti eduskunnan ilmapiiriä viime viikolla. Oppositiopuolueet perussuomalaiset ja keskusta vetosivat yhdessä kuntapäättäjiä laittamaan jäitä hattuun kuntaliitosselvitysten tekemisessä.

Opposition toiminta sai hallituspuolueiden edustajat hiiltymään. Kunta- ja hallintoministeri Henna Virkkusen (kok.) mielestä opposition vetoomus on pöyristyttävä ja siinä kehotetaan rikkomaan lakia.

Oppositiopuolueiden vetoomuksen leimaaminen laittomaksi on kuitenkin liioittelua, jos hallitus jättää lähes huomiotta oikeusoppineiden, perustuslakivaliokunnan ja oikeuskanslerin mielipiteet ja ajaa uudistuksia kuin käärmettä pyssyyn.

Hallituksen kiire ja kovakorvaisuus kunta- ja sote-uudistuksissa on johtanut siihen, että koko hanke on kaatumassa. Hallituksen on vaikea perääntyä, koska uudistuksiin on ladattu kaikki mahdollinen arvovalta.

Kysymys on kuitenkin niin suurista asioista, että niistä päättämiseen tarvittaisiin laaja parlamentaarinen valmistelu ja yhteisymmärrys. Hallituksen olisi nyt aika tehdä välttämättömyydestä hyve ja ottaa aikalisä.

Hallituksen olisi nyt parempi ottaa aikalisä.

Fosforivuoret

Noin kolme vuotta sitten järjestettiin Helsingissä erittäin arvovaltainen Itämeri-huippukokous. Kokoukseen osallistuivat muun muassa Suomen pääministeri ja presidentti, Ruotsin kuningas, Latvia ja Liettua presidentit sekä Venäjän, Tanskan, Viron, Norjan ja Puolan pääministerit.

Kokous oli osoitus siitä, että huoli Itämerestä on yhteinen. Kaikki osanottajamaat sitoutuivat vähentämään päästöjä sekä kannustamaan yrityksiä ja kansalaisia yhteisiin talkoisiin.

Itämeren tilan parantamiseksi on jo tehty paljon, mutta tekemistä riittää jatkossakin. Viikko sitten paljastui, että Puolan Gdanskissa olevasta lannoitetehtaan jätekipsivuoresta vuotaa Itämereen jopa 500 tonnia fosforia vuodessa.

Puolan ympäristöministeriön ympäristönsuojeluosaston päällikkö kiisti mittaustulokset. Hänen mielestään tulokset ovat hölynpölyä. (MT 19.6.)

Pari vuotta sitten selvisi, että venäläisestä lannoitetehtaasta vuoti massiivinen määrä fosforia Itämereen. Venäjällä ryhdyttiin toimiin vuodon vähentämiseksi, ja fosforikuormitusta saatiin vähennettyä 90 prosenttia eli 1700 tonnilla.

Yhteistä molemmille fosforivuodoille on se, että ne selvisivät suomalaisten ottamien näytteiden perusteella.

Suomen ympäristökeskuksen hydrologin Sirkka Tattarin mukaan Itämeren suojelukomissio Helcom ei itse valvo pahimpia päästölähteitä, vaan Helcom luottaa kansallisiin tietoihin. Kansainvälisen yhteistyön lisääminen myös valvonnassa olisi Itämeren kannalta hyvä asia.

Itämeren alueella on yhtensä kahdeksan kipsivuorta. Viimeistään nyt niiden mahdolliset fosforipäätöt on selvitettävä ja vuodot on tukittava.

VIERASYLIÖ

Viron kolme itsenäisyyspäivää

Viro julistautui itsenäiseksi 24. helmikuuta 1918. Uudelleen itsenäistyminen tapahtui 20. elokuuta 1991. Tämän vuoden maaliskuun 27. päivänä uusi itsenäisyys tuli pidemmäksi kuin Viron ensimmäisen tasavallan itsenäisyys. Niinpä monet virolaiset puhuvatkin Viron kolmannesta itsenäisyyspäivästä.

Keskiviikkona 27. maaliskuuta 2013 Viro todella juhli. Presidentti esiintyi televisiossa jo edellisenä iltana ja keskiviikkona Viron lippu näkyi kaikkialla. Näin asioita esitteli muun muassa Postimees-lehti.

Lehden mukaan Viron ensimmäinen itsenäisyys kesti 7 890 päivää ja nyt tuo sama rajapyykki saavutettiin uudelleen.

Virolaiset voittavat saksalaiset ja venäläiset

Suomen ja Viron vapaussodat ovat samanlaisia, mutta myös myös kovasti erilaiset. Suomen itsenäisyysjulistus tapahtui joulukuun 6. päivänä vuonna 1917. Maassamme oli silloin venäläistä sotaväkeä. Tammikuun 1918 aikana tilanne sitten kehittyi sellaiseksi, että alkoi veljessota. Vastakkain olivat valkoinen Suomi ja punainen Suomi.

Ensimmäinen valkoisten ja punaisten välinen yhteenotto oli tapahtunut jo vuonna 1906. Nyt vastakkainasettelu oli paljon rajumpaa. Punaiset saivat tukea myös venäläisiltä sotilailta. Veljessota kesti kevääseen 1918 ja valkoisten apuna oli myös saksalaisia joukkoja.

Viron vapaussota oli helmikuun 25. päivästä 1918 alkaen sotaa miehittäjää eli Saksaa vastaa. Tilanne on toisenlainen kun Suomenlahden toisella puolen Suomessa, jossa saksalaiset olivat valkoisten suomalaisten apuna. Venäläiset olivat tässä vaiheessa poissa molemmista maista.

Saksan romahdettua syksyllä 1918 oli venäläisten vuoro operoida Viroa vastaan. Tosiasiaksi tästä Viron vapaussodasta venäläisiä vastaa jäi se, että Viro selviytyi voittajaksi. Eli virolainen sanonta siitä, että he ovat voittaneet sekä Saksan että Venäjän on totta.

Rauhanneuvotteluissa ei Viro ollut häviäjänä vaan voittajana.

Suomalainen vapaaehtoisjoukko Pohjan Pojat osallistui 3 700 miehen vahvuisena Viron vapaussotaan ja tällä suomalaisten mukana ololla Suomi hankki Viron pysyvän ystävyyden.

Suomi ja Viron ensimmäinen tasavalta

Viron johdossa vuonna 1918 ollut Konstantin Päts esitti jo tuolloin Suomen ja Viron kaksoisvaltiota. Suomi ei sellaisesta ajatuksesta lämmennyt, mutta Suomi lainasi Virolle rahaa ja Suomi oli myös ensimmäinen Viron itsenäisyyden tunnustanut ulkovalta.

Pohjan Pojat osallistui 3 700 miehen vahvuisena Viron vapaussotaan

Nuoret vastaitsenäistyneet veljesmaat elivät hyvin vilkasta yhteistyön aikaa.

Suomen ja Viron suojeluskunnilla oli hyvin toimivat yhteydet. Vierailtiin puolin ja toisin. Tunnettuja olivat myös suojeluskuntalaisten väliset ampumakilpailut.

Suomen ja Viron varsinainen puolustusyhteistyö vietiin myös hyvin pitkälle. Maiden merivoimat ja rannikkopuolustus olivat täydellisesti yhteen sovitetut. Molemmilla mailla oli sukellusveneitä ja ne olivat varustetut siten, että tukeutuminen voi tapahtua joko Suomen tai Viron satamissa.

Rannikkolinnakkeet olivat myös rakennetut siten, että niiden tulitoiminnalla voidaan tukea puolustusta Suomenlahden molemmin puolin.

Vuosi 1939 ja maiden sekä Neuvostoliiton väliset neuvottelut muuttivat kaiken. Viro antoi periksi ampumatta laukaustakaan. Suomi puolusti menestyksellä itsenäisyyttään talvisodassa.

Neuvostomiehityksestä uuteen itsenäisyyteen

Konstantin Päts esitti myös vuonna 1940 Suomen ja Viron valtioliittoa. Tämä tapahtui tilanteessa, jossa sillä ei ollut mitään onnistumismahdollisuutta.

Saksan laajeneminen ajoi venäläisjoukot pois Virosta. Toisen maailmansodan aikana Viro oli pitkät ajat sotivien joukkojen sotatantereena. Kesällä 1943 monet virolaiset hakeutuivat Suomeen ja liittyivät Suomen puolustusvoimiin.

Jalkaväkirykmentti 200 oli virolainen joukko-osasto Suomen puolustusvoimissa. Erittäin merkittävässä asemassa olivat ne noin 400 virolaista, jotka kuuluivat Suomen merivoimien yksikköihin ja palvelivat suomalaisilla aluksilla.

Todellisuudessa jatkosodan loppuvaiheissa noin kymmenen prosenttia Suomen merivoimien henkilöstöstä oli virolaisia.

Suomessa taistelleet virolaissotilaat ehtivät vielä taistelemaan Viron puolesta kotimaassaankin. Neuvostoasevoimat olivat kuitenkin aivan liian vahvat ja Viro menetti itsenäisyytensä. Alkoi Neuvosto-Viron ajanjakso.

Viron historia viime vuosisadalta osoittaa, että virolaiset ovat sitkeitä. Metsäveljet eli Viron oma vastarintaliike oli aktiivisena vuosikaudet.

Venäläiset saivat sen kokea tosi kovana. Virolaiset elivät maan alla jo vuonna 1918 ja nyt osa virolaisista jatkoi samaa maanalaista toimintaa.

Odotettiin uutta aikaa ja uutta mahdollisuutta tulla taas vapaaksi ja itsenäiseksi. Se aika tuli 1980-luvun lopulla ja toteutui elokuussa 1991.

Itsenäisen Viron vaiheet ovat olleet todella mutkikkaat. Itsenäisyyshistorian monimutkaisuudesta johtuen on selvä, että virolaiset ottavat asiasta kaiken irti. Maa ja kansa ovat vapaat.

Veljeskansoilla Suomella ja Virolla on paljonkin yhtäläisyyksiä.

Molemmilla on sama itäinen naapuri ja vuodet 1917 ja 1918 olivat pitkälti samanlaisia Suomenlahden molemmin puolin. Kun rauha lopulta oli saavutettu alkoi molemmissa maissa nopea kasvun ja kehityksen aika.

Maiden kehittyminen 1930-luvulla oli kuitenkin erilainen. Suomi kasvoi demokratiaan. Virolle se ei onnistunut. Toinen maailmansotakin sujui mailta eri tavalla. Suomi säilytti itsenäisyytensä Viro taas menetti itsenäisyytensä.

Viron uudelleenitsenäistyminen 20. elokuuta 1991 toi Viron uudelleen Suomen rinnalle ja sellaisella kehityslinjalla me olemme edelleenkin.

LAURI VÄÄTTÄNEN

Kirjoittaja on yleisesikuntaupseeri. Hän oli vuosina 1993 ja 1994 vapaaehtoisena avustajana Viron suojeluskunnissa ja vuosina 1996–2004 neuvonantajana Viron upseerikoulutuksessa.

RAHIKAINEN

LEHTIKATSAUS

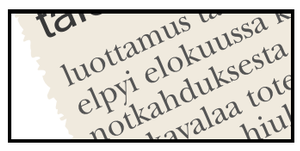

Juhannuskin kaupungistuu

Monet ikivanhat tavat ovat hioutuneet kaupungistumisen myötä pois suomalaisesta perinteestä, ja nyt muuttuu juhannuskin, kirjoittaa **Karjalainen**.

”Ihmiset ovat kotiutuneet uusille asuinsijoilleen, ja Suomi alkaa urbanisoitua myös henkisesti.

Syrjäisille kotimökeille ei enää vaelleta pitkinä letkoina sen enempää jouluna, pyhäinpäivänä kuin pääsiäisenäkään. Myös juhannuksesta maalaisromantiikka on murtumassa.

Tänä kesänä osasyyllinen heikkoon vuokramökkimarkkinaan on varmasti huono taloustilanne. Raha ei kuitenkaan yksin selitä jo muutamia vuosia jatkunutta trendinomaista kesämökkien juhannuskysynnän hiipumista.

Yöttömästä yöstä on opittu nauttimaan omalla pihalla grillaten tai kaupunkiterassilla kaveriporukalla istuen. Sauna, ulkohuussi ja itikat eivät ole enää juhannuksen välttämättömät raamit.”

Kiillotus jäi kesken

Suomi-kuvan kiillotus jäi pahasti kesken, **Lapin Kansa** kirjoittaa **Jorma Ollilan** johtaman maabrändiryhmän työstä.

”Raporttiin nostettiin kolme kärkihanketta: toimiva ja ratkaisukeskeinen yhteiskunta, puhdas luonto ja korkea peruskoulutuksen taso.

Maabrändin luomisen tavoitteena oli houkutella maahan firmoja investointeineen ja turisteja rahoineen. Suomen näkyvyyttä maailmalla haluttiin kohentaa.

Raportti unohtui samalla kun se tuli painosta. Firmoja ei ole näkynyt, turisteja olisi täällä läjäpäin muutenkin.

Raportissa annettiin Suomelle yli 50 tehtävää villasukkien kutomisohjeista maapallon talousongelman ratkaisuihin.

Yhtenä Suomen vetovoimatekijänä mainittiin luomutuotannon kehittäminen. Siinä linjattiin, että vuonna 2030 puolet Suomen maataloustuotannosta on luomua. Ja kuinkas ollakaan, luomuosaamiseen keskittyvä Luomuinstituutti avasi ovensa Mikkelissä viime toukokuussa.”

KOLUMNI: REIJO VESTERINEN

Keskellä Suomea karhujen keskellä

Virallisen suurpetopolitiikkamme mukaan karhujen pitäisi levittäytyä idästä länteen, pohjoisesta etelään. Näin on käynytkin, mutta samalla Keski-Suomen länsiosiin, Pohjanmaan itäosiin ja Pohjois-Hämeen koillisnurkkaan on muodostunut välietappi, Suomen tihein karhukanta.

Vuonna 2007 hyväksymässään karhun hoitosuunnitelmassa maa- ja metsätalousministeriö määritti osan Pohjois-Karjalaa, osan Kymen riistanhoitopiiriä ja osan Etelä-Savoa sekä koko Pohjois-Savon ja koko Keski-Suomen levittäytymisvyöhykkeeksi.

Tällä alueella karhujen määrää piti maltillisesti kasvattaa.

Esimerkiksi Pohjois-Savossa kasvu on ollut maltillista. Keski-Suomen länsiosissa Suomenselän alueella karhukanta on viidessä vuodessa kolminkertaistunut.

Ei liene sattumaa, että Lapin ja Itä-Suomen ohella juuri Suomenselän alue on tiheän karhukannan aluetta. Luonnonolot suosivat karhuja. Metsää on paljon, ihmisasutusta kohtalaisen harvassa.

Lännessä tulee meri vastaan. Ruotsiin saakka karhut eivät Keski-Suomen korkeudelta siirry.

Asun karhujen keskellä, mutta en ole vielä karhua nähnyt, kuullut kylläkin.

reijo.vesterinen@maaseuduntulevaisuus.fi

Varmaa on sekin, etteivät Keski-Suomen karhut vetäänny talvilevolle Venäjälle, kuten itärajan pinnassa elävät karhut.

Ruovedellä syntynyt Martti Kitunen (1747–1833) kaatoi elämänsä aikana yli sata täysikasvuista karhua. EU-säädökset eivät pyyntiä haitanneet, eikä kansallinen lainsäädäntökään liiemmin. Ansioistaan hän sai Suomen Talousseuran mitalin ja muistomerkin.

Osan karhuistaan Kitunen ampui talvipesältä. Kun viime talvena Orivedellä pari nuorta metsästäjää kokeilivat samaa, he saavat raskaat syytteet törkeästä metsästysrikoksesta.

Tulevaksi metsästysvuodeksi ministeriö aikoo asettaa levittäytymisvyöhykkeelle 36 karhun kaatokiintiön. Määrä on kaksinkertainen viimevuotiseen nähden, mutta vain kolmannes alueen pentutuotosta.

Alustavien kaavailujen mukaan Keski-Suomi olisi saamassa alueen kiintiöstä 16 karhun poikkeuslupaa, jotka osoitettaisiin maakunnan länsilaidalle Suomenselälle.

Levittäytymisvyöhykkeellä karhunpyyntiä ei ole päästy vielä laajemmin harjoittelemaan. Osaavat metsästäjät ja koirat ovat kortilla. Silti alue oli ainoa Suomessa, joka onnistui käyttämään kaikki viime vuonna saamansa poikkeusluvat.

Esimerkiksi naapurikuntien Kyyjärven ja Kivijärven karhunpyytäjät käyttivät kolmen lupakarhun kellistämiseen kaksi päivää. Se kertoo sekä karhujen määrästä että jahdin ennakkovalmisteluista ja toteutuksesta.

Viime vuonna koko Suomen suurimmasta sallitusta 136 karhun saalismäärästä 30 jäi ampumatta. Poronhoitoalueen 40 kiintiökarhusta saatiin saaliiksi 30. Kehittyvän kannan hoitoalueen kolmesta pyyntiluvasta onnistuttiin käyttämään kaksi.

Kehittyvän kannan hoitoalue on lähes kolmannes Suomesta. Osa Suomenselän karhutihentymästä on kehittyvän kannan itäreunalla. Siellä virallisena tavoitteena on karhukannan lisääntyminen ja levittäytyminen.

Asun karhujen keskellä, mutta en ole vielä karhua nähnyt, kuullut kylläkin. Lähistöllä on ainakin viisi karhujen talvikortteeria, viime talven lähin karhu vietti vajaan kilometrin päässä talosta.

Kokoisekseen karhu viettää yllättävän piilottelevaa elämää, mutta osaa myös tunkeutua kartanolle, kuten naapurikaupungissa Saarijärvellä tänä alkukesänä on koettu.

Isot urokset kuljeksivat yllättävän laajalla alueella. Pennulliset naaraat pysyttelevät hämmästyttävän pienellä reviirillä ainakin silloin, kun pennut ovat pieniä.

Aika monet emokarhut hakeutuvat ihmisasutuksen tuntumaan, jotta vieras uros ei tappaisi niiden pentuja. Erään keskisuomalaisen taajaman vieressä yksi emokarhu on piilotellut jälkikasvuaan koko kevään. Paikallinen petoyhdyshenkilö kielsi kertomasta paikkakunnan nimeä, jotta ihmiset eivät turhaan panikoituisi.

Taajamissa karhu aiheuttaa näyttäytyessään hirveän hässäkän. Porissa tämä koettiin muutama viikko sitten.

Vaasassa annettiin kaksikielinen hätätiedote, kun kaksi pikkupoikaa väitti nähneensä karhun. Tarkemmat tutkimukset osoittivat sen isoksi koiraksi.

Tuoreimmat karhuvaarailmoitukset ovat eiliseltä Joutsasta Keski-Suomesta ja Ilomantsista Pohjois-Karjalasta.